

**ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ**

Кафедра публічного управління та адміністрування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Р.В. Войтович

2020 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦПП 8 «ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ»

ПІДГОТОВКА ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 28 «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 281 «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»

Київ 2020

Програма навчальної дисципліни «Державна політика у сфері зайнятості» для аспірантів наукової спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Розробник програми – доктор економічних наук, професор Маршавін Ю.М.

Рецензент:

доктор економічних наук, професор, зав. кафедри управління персоналом та економіки праці Київського національного економічного університету ім. В. Гетьмана В.М. Петюх

Затверджено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування.

Протокол № 2 від 17.09.2020 р.

Завідувач кафедри публічного управління та адміністрування

Дмитренко Г.В.

Схвалено Вченою радою Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України.

Протокол № 8 (160) від 29.10.2020 р.

© Маршавін Ю.М., 2020
© Інститут підготовки кадрів
державної служби зайнятості
України (ІПК ДСЗУ), 2020

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Державна політика у сфері зайнятості» розроблена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії в галузі публічного управління та адміністрування.

Навчальна дисципліна «Державна політика у сфері зайнятості» належить до складової освітньо-наукової програми щодо здобуття глибинних знань зі спеціальності.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у аспірантів системних знань про сферу зайнятості, об'єктивні закони і закономірності, умови, процеси і специфічні особливості функціонування ринку праці та сфери зайнятості в сучасних умовах розвитку суспільства, особливості державної політики України у сфері з врахуванням інтеграції нашої держави у спільний економічний і соціальний простір ЄС, державну політику у цій сфері, а також набуття навичок практичного використання знань в науковій діяльності.

Завдання:

- набуття аспірантами системного уявлення і критичного сприйняття існуючих концепцій щодо функціонування ринку праці та сфери зайнятості у світлі еволюції економічних теорій;
- опанування аспірантами сутності і змісту процесів і тенденцій, що відбуваються на глобальному і вітчизняному ринках праці та в сфері зайнятості, їх спрямованості, внутрішнього і зовнішнього соціально-економічного середовища, рушійних сил розвитку;
- формування у аспірантів вмінь аналізувати суперечливість і багатоваріантність функціонування ринку праці та сфери зайнятості, їх генезису, принципів становлення і розвитку, аналізувати різні точки зору з цього приводу, використовувати знання в процесі підготовки наукових статей, доповідей на наукові конференції та дисертаційного дослідження;
- набуття здатності аналізувати основні концепції функціонування ринку праці, теоретичні засади його формування, механізмів саморегулювання і державного регулювання, організації інститутів, перш за все державних страхових фондів на випадок безробіття, суспільних (публічних) служб зайнятості, соціального діалогу, їх регулюючої ролі у сфері зайнятості населення;
- опанування навичками проведення досліджень різноманітних аспектів національного і місцевих ринків праці, визначення найефективніших форм і методів державного регулювання зайнятості, ролі відповідних інститутів, у тому числі організацій працівників і роботодавців

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспіранти набувають таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Здатність ініціювати дослідницько-інноваційні проекти та автономно працювати під час їх реалізації.

ЗК4. Здатність налагоджувати наукову взаємодію, співробітництво.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК3. Здатність забезпечувати належний рівень якості наукових досліджень.

СК4. Здатність застосовувати, розробляти й удосконалювати сучасні технології, в тому числі адміністративно-управлінські, інформаційно-комунікаційні технології, в управлінській, адміністративній, науковій та освітній (педагогічній) діяльності

СК7. Здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення публічного управління та адміністрування.

Заплановані результати навчання:

РН1. Знати наукові концепції (теорії), термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових знань, ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми з публічного управління та адміністрування.

РН5. Уміти визначати, оцінювати й обґрунтовувати пріоритетні напрями сталого розвитку на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

РН6. Уміти адаптувати й застосовувати сучасні моделі/підходи до управління та адміністрування, а також міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації організаційних структур управління на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

РН7. Уміти отримувати науково-прикладні результати, які сприяють розв'язанню важливої теоретичної або прикладної проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, що мають загальнонаціональне або світове значення.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин /3 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг дисципліни:

Змістовний модуль I. Сучасна державна політика у сфері зайнятості. Місце ринку праці у ринковій економічній системі: теоретико-методологічні засади

1.1. Мета, зміст та напрями сучасної політики зайнятості: позиція МОП. Сучасна державна політика зайнятості в Україні в умовах євроінтеграції.

Сутність концепції повної, продуктивної і вільно обраної зайнятості як стратегічного пріоритету державної політики зайнятості (та ринку праці). Конвенція МОП №122 щодо досягнення повної, продуктивної і вільно обраної зайнятості. Характеристика і ознаки повної, продуктивної і вільно обраної зайнятості у ринкових умовах. Віддзеркалення вимог МОП щодо змісту сучасної політики

зайнятості в законодавстві України та її реалізація в соціально-економічній політиці. Відмінність змісту понять "Суцільна зайнятість" і "Повна зайнятість".

Мета державного регулювання зайнятості. Основні напрями державного регулювання зайнятості та їх віддзеркалення у законодавстві України. Зміст глобальних процесів в сфері зайнятості та їх вплив на ринок праці України. Європейська практика регулювання сфери зайнятості: переваги та ризики імплементації в Україні.

Прогнозування розвитку сфери зайнятості населення як засіб скорочення трансакційних витрат. Професійний дисбаланс між попитом і пропозицією робочої сили. Основні джерела інформації, методи і методики прогнозування. Прогнозування перспективної потреби економіки у фахівцях на основі аналізу макроекономічних показників, загальнодержавних, галузевих і територіальних програм соціально-економічного розвитку, зайнятості та ін., інвестиційних планів і програм держави, приватних і закордонних інвесторів, ситуації на фондовому, валютному та інших ринках.

Поточне і короткострокове прогнозування на основі співпраці центрів зайнятості з підприємствами, використання телефонних опитувань, електронних (поштових) анкетувань з використанням інтернет-технологій та застосування якісних соціологічних методів.

1.2 Розвиток ринку праці та сфери зайнятості як чинники соціально-економічного прогресу: понятійний апарат, сучасні тренди, проблеми і виклики

Сучасний погляд на приватну власність, прибуток, свободу підприємництва і конкуренцію як імперативи товарного, капіталістичного виробництва, чинники соціально-економічного прогресу. Ринки праці з досконалою і недосконалою конкуренцією: характеристика (ознаки) і поширеність. Ринок праці як ринок ресурсів (факторів виробництва). Взаємодія ринків, кругообіг ресурсів, продуктів і доходу. Функції ринку праці.

Еволюція поглядів на товар, суб'єкти та об'єкт ринку праці. Основні параметри і характеристики якості робочої сили, кваліфікація і компетентність працівника. Змістовне співвідношення понять "ринок праці" і "ринок робочої сили": різниця в концепціях. Мотивація зайнятості: істотні відмінності в теорії. Роль заробітної плати в розвитку якості і конкурентоспроможності робочої сили.

Зайнятість населення: сутність і функції; зайнятість як форма суспільних відносин і юридична категорія. Економічно активне населення. Методологія Міжнародної організації праці щодо визначення та виміру економічно активного, зайнятого і безробітного населення.

Сучасні тренди щодо поширення форм і видів зайнятості. Нестандартні форми зайнятості. Глобалізація економіки як важливий фактор змін у сфері зайнятості населення. Сучасні тенденції в структурі зайнятості. Зайнятість у постіндустріальному суспільстві: специфіка в умовах інформаційного суспільства та економіки знань. Основні тенденції в сфері зайнятості в глобальному світі, їх специфіка в Україні.

Література: [1; 2; 13; 14; 22; 24; 34]

1.3. Формування та розвиток ринків праці: ретроспективний аналіз передумов, етапів та напрямів

Передумови формування ринку праці, їх особливості у різних країнах. Відмінність виникнення і становлення ринку праці та його еволюції в країнах з розвинутою ринковою економікою. Розвиток торгівлі, ремісництва, поява міст як передумови ринкових відносин, товарно-грошового обміну. Розшарування селянства і ремісників, поява класу найманих працівників і підприємців – основний базис ринку праці. Мануфактурний період в розвитку промисловості, перша промислова революція та їх роль у формуванні ринку праці.

Специфічні умови зародження ринку праці в Україні: розвиток ремісництва, міст, торгівлі на українських землях у період раннього феодалізму і у після монголо-татарської навали., особливості розвитку кріпацтва на українських землях. Вплив особливостей розкріпачення селян на формування ринків праці на українських землях. Особливості формування і функціонування мануфактур. Специфіка епохи першої промислової революції на українських землях. Формування територіальних ринків праці на межі ХІХ – ХХ століть. Ринок праці під час соціалістичного періоду в Україні. Соціалістичне закріпачення праці. Особливості формування ринку праці та його інфраструктури на етапі ринкових перетворень у незалежній Україні

Література: [13; 21; 22; 24]

1.4. Неокласична концепція механізму функціонування і саморегуляції ринку праці : сутність та критичний аналіз

Отодоксальна концепція структури переваг людини і користності, вибору між роботою по найму і дозвіллям. Концепція кривих байдужості та бюджетного обмеження, їх функція у формуванні пропозиції на ринку праці. Індивідуальна і ринкова пропозиція робочої сили. Зміни у пропозиції на ринку праці, її чинники та наслідки.

Закон убутної віддачі і концепція граничного продукту як підстава неокласичного погляду на формування попиту на ринку праці. Попит фірми на робочу силу і ринковий (сукупний) попит на робочу силу в неокласичній концепції. Зміни у попиті на ринку праці, його чинники та наслідки.

Припущення, спрощення і передумови, що покладені в основу неокласичної теорії функціонування ринку праці. Характер пропозиції робочої сили на ринку праці та закономірність її змін. Коливання ціни робочої сили як головний фактор рівноваги ринку праці і досягнення повної зайнятості, з точки зору прихильників неокласичної теорії. Кейнсіанський погляд на внутрішній механізм функціонування ринку праці: загальні і відмінні положення щодо неокласичної теорії.

Білі плями в неокласичній концепції функціонування ринку праці і питання, на які не спроможна дати відповіді неокласична економічна теорія. Невідповідність вихідних передумов, спрощень і припущень, які покладені в основу їхніх концепцій, реальним процесам, які відбуваються на ринку праці. Відсутність на реальних ринках праці чистої (досконалої) конкуренції, як головний аргумент в критиці неокласичної теорії.

Література: [21; 28; 23, 37]

1.5. Кейнсіанська теорія зайнятості: зміст, уроки з подолання криз, сучасні наслідки при реалізації

Кейнсіанська революція у розумінні природи неповної зайнятості та причин безробіття. Сукупний попит як головний чинник зайнятості у кейнсіанської теорії. Причини економічних криз, з точки зору сучасних кейнсіанців, зокрема П. Кругмана. Погляд прихильників Кейнса на сукупний попит і сукупну пропозицію як основні чинники, що визначають обсяги зайнятості. Відображення у трисегментному характері кривої сукупної пропозиції зміни витрат на одиницю продукції при зміні обсягу національного виробництва, а у кожному її сегменті – конкретної ситуації в економіці. Підпорядкований характер ринку праці, його залежність і взаємозв'язок з іншими ринками. Кейнсіанська концепція похідного характеру попиту на робочу силу, її аргументація і ключові елементи теорії регулювання зайнятості населення.

Зміст некейнсіанської концепції складових сукупного попиту (сукупних витрат): чисті внутрішні інвестиції, споживання, чистий експорт і державні витрати на закупівлю суспільних благ. Обсяг зайнятості як результат взаємодії сукупної пропозиції і сукупного попиту.

Література: [21; 24; 30]

Змістовний модуль II. Напрями модернізації ринку праці та сфери зайнятості: імперативи, проблеми та державна політика

2.1. Мета, зміст та напрями сучасної політики зайнятості: позиція МОП та державна стратегія України в умовах євроінтеграції

Сутність концепції повної, продуктивної і вільно обраної зайнятості як стратегічного пріоритету державної політики зайнятості (та ринку праці). Конвенція МОП №122 щодо досягнення повної, продуктивної і вільно обраної зайнятості. Характеристика і ознаки повної, продуктивної і вільно обраної зайнятості у ринкових умовах. Віддзеркалення вимог МОП щодо змісту сучасної політики зайнятості в законодавстві України та її реалізація в соціально-економічній політиці. Відмінність змісту понять "Суцільна зайнятість" і "Повна зайнятість".

Мета державного регулювання зайнятості. Основні напрями державного регулювання зайнятості та їх віддзеркалення у законодавстві України. Зміст глобальних процесів в сфері зайнятості та їх вплив на ринок праці України. Європейська практика регулювання сфери зайнятості: переваги та ризики імплементації в Україні.

Прогнозування розвитку сфери зайнятості населення як засіб скорочення трансакційних витрат. Професійний дисбаланс між попитом і пропозицією робочої сили. Основні джерела інформації, методи і методики прогнозування. Прогнозування перспективної потреби економіки у фахівцях на основі аналізу макроекономічних показників, загальнодержавних, галузевих і територіальних програм соціально-економічного розвитку, зайнятості та ін., інвестиційних планів і програм держави, приватних і закордонних інвесторів, ситуації на фондовому, валютному та інших ринках.

Поточне і короткострокове прогнозування на основі співпраці центрів зайнятості з підприємствами, використання телефонних опитувань, електронних

(поштових) анкетувань з використанням інтернет-технологій та застосування якісних соціологічних методів.

Література: [1; 2; 9; 12; 13; 19; 24]

2.2. Підвищення ролі макроекономічних регуляторів сфери зайнятості: концептуальні підходи та механізми реалізації

Інвестиції в основний капітал: сутність і зміст. Створення нових і збереження існуючих робочих місць як результат інвестиційної діяльності. Взаємозв'язок інвестицій та грошово-кредитної політики. Процент за кредит як основний чинник розміру інвестицій в основний капітал. Інструменти грошово-кредитної політики: резервна норма, облікова ставка, операції з державними цінними паперами. Функції Національного банку України як регулятора грошово-кредитної політики. Переваги і недоліки грошово-кредитних інструментів регулювання зайнятості населення.

Фіскально-бюджетні чинники зайнятості населення. Споживання та його фактори, концепція суспільних благ та їх роль в формуванні зайнятості населення. Бюджетна політика в ринкових умовах: зміст та складові компоненти. Податки як засіб формування бюджетів, закон Лафера. Подвійна роль податків у формуванні зайнятості населення.

Зовнішньоекономічні чинники зайнятості населення, роль чистого експорту товарів і послуг. Міжнародна торгівля: генезис, сучасний зміст і регулювання. Світова організація торгівлі та її роль в регулюванні обсягів експорту та імпорту. Структура експорту та імпорту в Україні, її регулюючий вплив на зайнятість населення. Основні важелі експортно-імпоротної політики, визначення оптимального розміру експорту.

Підвищення доходів населення як найефективніший засіб зростання рівня зайнятості і удосконалення її структури. Зарплата, пенсії, первинний і вторинний розподіл доходу: вплив на сферу зайнятості та сучасні європейські тенденції.

Література: [13; 21; 22; 24; 30]

2.3. Розвиток підприємництва і системи робочих місць як сучасна основа оздоровлення ринку праці

Новітні тенденції в сфері зайнятості в умовах розбудови Індустрії 4.0, структура зайнятості у постіндустріальному суспільстві: міфи і реальності. Підприємництво: сутність та зміст. Розвиток підприємництва і самозайнятості населення як основне джерело нових робочих місць. Малі підприємства: ознаки та вплив на сферу зайнятості населення. Розвиток інновацій у підприємницької діяльності та взаємозв'язок із сферою зайнятості. Державна політика та інструментарій підтримки підприємництва. Підприємництво в аграрному секторі економіки: досягнення і проблеми в Україні. Соціально відповідальне підприємництво: концепція та практика реалізації в Україні.

Державне сприяння розвитку підприємницької ініціативи серед безробітних, роль державної служби зайнятості.

Зміст економічної категорії "робоче місце", сучасні тенденції в характері робочих місць. Технологічний та економічний зміст робочого місця. Вартість створення нового робочого місця у технологічному змісті.

Концепція постіндустріального суспільства та економіки знань: ознаки, нові можливості та виклики. Сучасні тренди у характері робочих місць.

Література: [20; 21; 24; 29]

2.4. Інституціональні засади розвитку ринку праці та сфери зайнятості: концептуальні основи і новітня державна практика

Сутність і зміст інституціональної економічної теорії. Законодавчі акти, етичні норми, традиції, органи державної влади і профспілки, об'єднання роботодавців як інститути ринку праці. Механізм інституціонального впливу на ринок праці. Трудове посередництво і державні (суспільні) служби зайнятості, інформаційне забезпечення регулювання зайнятості. Державні страхові фонди на випадок безробіття та їх взаємодія із суспільними службами зайнятості. Вплив систем допомоги по безробіттю на зайнятість населення. Соціальний діалог як важливий інститут регулювання сфери зайнятості.

Законодавство про зайнятість населення і державне соціальне страхування на випадок безробіття як основні нормативно-правові важелі регулювання зайнятості населення. Правові норми щодо обов'язків і повноважень держави і роботодавців у забезпеченні зайнятості населення. Законодавчі методи стимулювання зайнятості і подолання утриманських настроїв серед певних верств населення. Правове визначення підходящої роботи та його вплив на зайнятість населення.

Література: [21; 22; 24; 30; 36]

2.5. Державне соціальне страхування на випадок безробіття та державна служба зайнятості на сучасному етапі

Генезис державного соціального страхування та його особливості в Україні. Державні соціальні страхові фонди на випадок безробіття: мета створення та зміст діяльності. Підходи та міжнародна практика формування страхових фондів на випадок безробіття. Основні напрями витрат коштів страхових фондів на випадок безробіття та особливості в Україні. Страхові випадки та страхове відшкодування у державному страхуванні на випадок безробіття. Матеріальне забезпечення безробітних як основний напрям витрат коштів Фонду. Допомога по безробіттю: подвійний характер впливу на сферу зайнятості. Фінансування активних засобів сприяння зайнятості населення: концептуальні підходи та практика. Управління державним соціальним страхуванням на випадок безробіття та його особливості в Україні.

Природа державного трудового посередництва. Юридичний статус, структура і системи управління публічними (суспільними) службами зайнятості. Роль соціальних партнерів в управлінні службами зайнятості. Організаційна взаємодія публічних (суспільних) служб зайнятості і страхових фондів на випадок безробіття.

Створення державної служби зайнятості в Україні та етапи її розвитку. центрального державної виконавчої влади в сфері реалізації політики зайнятості та трудової міграції та її територіальних органів як засіб посилення ефективності державної політики зайнятості. Сутність активної політики зайнятості. Зміст діяльності Державної служби зайнятості України щодо реалізації активної політики зайнятості. Роль державної служби зайнятості у сприянні розвитку підприємницької ініціативи серед безробітних. Професійна орієнтація та професійне навчання

незайнятого населення, залучення безробітних до участі в оплачуваних громадських роботах, працевлаштування слабоконкурентних на ринку праці категорій населення.

Взаємодія державної служби зайнятості з підрозділами виконавчої влади і місцевого самоврядування. участь в розробці програм зайнятості.

Оцінювання ефективності діяльності державної служби зайнятості.

Література: [10; 11; 13; 17;20; 22; 23; 24; 25; 33]

2.6. Інвестиції в людський капітал та професійний розвиток як імператив зростання конкурентоспроможності української держави

Концепція продуктивної зайнятості населення: зміст, еволюція, значення для соціально-економічного розвитку. Професійний розвиток осіб найманої праці, як передумова та чинник продуктивної зайнятості населення. Інституційне забезпечення професійного розвитку економічно активного населення. Проблеми підвищення ефективності системи професійної освіти та професійного навчання в Україні. Стан внутрішньофірмової підготовка персоналу: ресурси, інструменти та мотивація. Формування маркетингу в сфері зайнятості як важливого складника системи професійної освіти та професійного навчання. Роль системи ПТО в забезпеченні економіки кваліфікованими працівниками. Професійний розвиток економічно активного населення та стратегія формування і розвитку людського капіталу: взаємозалежність та взаємовплив.

Професійне навчання безробітних: організаційні, методичні та технологічні особливості. Проблеми ефективності функціонування центрів професійно-технічної освіти державної служби зайнятості. Методологічні та методичні підходи до оцінювання економічної ефективності та соціальної результативності професійного навчання безробітних в Україні.

Література: [14; 16; 13; 17; 26; 29; 31; 34]

2.7. Сучасні напрями удосконалення соціального діалогу як засіб розвитку ринку праці та сфери зайнятості

Сутність і зміст соціального діалогу на ринку праці, форми взаємодії сторін, специфіка їх інтересів: урядової, роботодавців і профспілок. Професійні спілки та організації роботодавців в Україні: поширеність, організаційна структура, зміст діяльності. Федерація профспілок України, федерація і конфедерація роботодавців України. Інститути соціального діалогу: Національна тристороння соціально-економічна рада при Президентові України, координаційні комітети сприяння зайнятості населення, правління Фонду загальнообов'язкового державного страхування України на випадок безробіття тощо.

Коллективні договори та угоди: види, сутність, роль у регулюванні зайнятості.

Соціальний діалог як інструмент розширення можливостей соціальної взаємодії на ринку праці: дієвість та складності. Пошук новітніх напрямів модернізації соціальної взаємодії в умовах соціально-економічної нестабільності.

Література: [3; 4;14; 20; 24;29; 36; 37]

Рекомендована література:

Нормативно-правові акти:

1. Про зайнятість населення : Закон України від 5 липня 2012 р. №5067-VI.
2. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України від 2 березня 2000 року № 1533-III.
3. Про колективні договори і угоди : Закон України від 01.07.1993 р. № 3356-XII//ВВР. 1993. - № 36. – С. 361.
4. Про соціальний діалог в Україні : Закон України від 23 грудня 2010 р. № 2862-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show>.
5. Про розвиток соціального діалогу/ Указ Президента України від 29 грудня 2005 року № 1871/2009/
6. Положення про державну службу зайнятості. Затверджене Указом Президента України № 19/2013;
7. Положення про державну службу зайнятості, затверджене Міністерством соціальної політики від 3.07.2015 р. №697.
8. Положення про державну службу зайнятості, затверджене Міністерством соціальної політики від 15.12.2016 № 1543
9. Про сприяння зайнятості і захист від безробіття : Конвенція МОП № 168 від 1 червня 1988 р. // Конвенції та рекомендації, ухвалені Міжнародною організацією праці. Т. II. – Женева : Міжнародне бюро праці, 2001. – С. 1373–1384.
10. Про політику в галузі зайнятості : Конвенція МОП № 122 від 9 липня 1964 р. // Конвенції та рекомендації, ухвалені Міжнародною організацією праці. Т. 1. – Женева : Міжнародне бюро праці, 2001. – С. 750–752.
11. Щодо загальних умов стимулювання створення робочих місць на малих та середніх підприємствах : Рекомендація МОП № 189 від 2 червня 1988 р. // Конвенції та рекомендації, ухвалені Міжнародною організацією праці : у 3 т. – Женева : Міжнародне бюро праці, 2001. – Т. 2. – С. 1533–1541.
12. Щодо страхування на випадок безробіття та щодо надання допомоги безробітним : Рекомендація МОП № 44 від 4 червня 1934 р. // Конвенції та рекомендації, ухвалені Міжнародною організацією праці: у 3 т. – Женева : Міжнародне бюро праці, 2001. – Т. 1. – С. 225–227.

Базова:

13. Васильченко В. С. Державне регулювання зайнятості : навч. посіб. / В. С. Васильченко. – К. : КНЕУ, 2003. – 252 с.
14. Гідна праця: імперативи, українські реалії, механізми забезпечення: монографія / [А.М. Колот, В.М., Данюк, О.О. Герасименко та ін.] за наук. ред. д.е.н., проф. А.М. Колота. – К.: КНЕУ, 2017. – 500 с.
15. Дороніна О.А. Теорія та практика формування багатовекторної кадрової політики в контексті забезпечення гідної праці в Україні: монографія. – Донецьк: ДонНУ, 2013.– 395 с.
16. Інституційні трансформації ринку праці в умовах євроінтеграції: збірник матеріалів доповідей та тез міжнародної науково-практичної конференції. Київ,

12 листопада 2019 року / за заг. ред. Р. В. Войтович, П. В. Ворони. Київ, ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2019. – С. 175-179.

17. Калініна С.П. Формування якості робочої сили в системі управління людськими ресурсами / С.П. Калініна, В.В. Ковалевська, С.П. Ланська. – Донецьк, 2010. – 354 с.

18. Лібанова Е. М. Ринок праці : навч. посіб. / Е. М. Лібанова. – К. : Центр навч. літ-ри, 2003. – 224 с.

19. Лібанова Е.М. Ринок праці в економічній системі: Навч. посібник. / Е.М. Лібанова, Д.П. Мельничук.– Житомир: ЖІТІ, 2002. – 260 с.

20. Лібанова Е.М. Ринок праці та соціальний захист: Навч. посіб. із соц. політики. / Е. Лібанова, О. Палій. – К.: Основи, 2004. – 491 с.

21. Макконнелл К. Р. Экономикс: принципы, проблемы и политика : в 2 т. Т. 1. / К. Р. Макконнелл, С. Л. Брю ; пер. с англ. Е. С. Иванова [и др.] – М. : Республика, 1992. – 399 с.

22. Макроекономічні умови забезпечення розвитку ринку праці та зайнятості: матеріали науково-практичної конференції (16 травня 2019 р., м. Київ) За заг. ред. С.М. Кожемякіної. – К.: ІПК ДСЗУ, 2019. – 76 с. (С. 27-31).

23. Манків Г. Макроекономіка / Г. Манків: Пер. з англ. / наук. ред. і пер. С. Панчишина. – К.: Основи, 2000. – 588 с.

24. Маршавін Ю. Державне соціальне страхування: Навчально–методичний посібник. / Ю. Маршавін.– К.: ІПК ДСЗУ, 2004. – 256 с.

25. Маршавін Ю. М. Регулювання ринку праці України: теорія і практика системного підходу : моног. / Ю. М. Маршавін. – К. : Альтерпрес, 2011. – 397 с.

26. Маршавін Ю.М. Ринок праці та державне регулювання зайнятості: Навч. посібн.– К.: ІПК ДСЗУ, 2019. – 467 с.

27. Міщук Г.Ю. Оцінювання та механізм забезпечення використання трудового потенціалу в Україні: Монографія. – Рівне: НУВПП, 2015. – 280 с.

28. Модернізація державних служб зайнятості на ринку праці (науково-аналітичний огляд): колективна монографія / за заг. ред. к. соціол. н., доц. М. В. Судакова. – К.: ІПК ДСЗУ, 2016. – 115 с./ с. 17-28

29. Мэнкью Н. Г. Принципы экономикс / Н. Г. Мэнкью : пер. с англ.: В. Кузина [и др.], – 2-е изд. – СПб. : Питер, 2000. – 496 с.

30. Петюх В.М. Ефективність діяльності державної служби зайнятості: концептуальні засади та практичні аспекти: кол моногр. / В.М. Петюх, Л.В. Щетініна, Л.М. Фокас, Т.В. Вонберг, Т.Г. Кицак. – К.: КНЕУ, 2015. - 175 с.

31. Практики імплементації положень глави XXI Угоди між Україною та ЄС «Співробітництво у галузі зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей»: управлінський аспект»: Збірник матеріалів Інтернет конференції, 5-7 грудня 2018 року

32. Розвиток соціально-трудових відносин: проблеми науки та практики: кол. монограф. – Полтава: ПУЕТ, 2020. – 487 с.

33. Семюелсон П. А. Макроекономіка : пер. з англ. / П. А. Семюелсон, В. Д. Нордгауз. – К. : Основи, 1995. – 544 с.

34. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку моногр. / [А.М. Колот, О.А. Грішнова та ін.] ; за наук. ред. А.М. Колота. – К.: КНЕУ, 2012. – 501 с.

35. Соціально-трудова сфера в координатах нової економіки та глобальної соціоекономічної реальності: виклики, шляхи розвитку: зб. тез доповідей учасників Міжнар. наук-практ. конф. ; 11—12 лист. 2020 р. К. : КНЕУ, 2020. 344 с.

36. Сфера зайнятості і доходів в умовах цифрової економіки: механізми регулювання, виклики та доміанти розвитку: зб. тез доповідей учасників Міжнародної наук.-практ. конф. 23-24 жовтня 2019 р.. – К.: КНЕУ, 2019. – 327 с.

37. Туй Ф. Державна служба зайнятості на ринку праці, що змінюється. / Туй Ф., Хансен Е., Прайс Д. – Женева: Міжнародне бюро праці, 2001. – 324 с.

38. Человек-общество-экономика. – Т.6. Социальная ответственность организации: Кол. монографія. – Зелена Гура (Польща): Університет зеленогурський, 2018. – 286 с./с. 141-152.

39. Эренберг Р. Дж. Современная экономика труда. Теория и государственная политика / Р. Дж. Эренберг, Р. С. Смит. – М. : Изд-во МГУ, 1996. – 800 с.

Додаткова:

40. Айстраханов Д. Д. Прогнозування процесів на ринку праці : посібник. / Д.Д. Айстраханов Д. Д., А.В. Казановський, Ю.М. Маршавін, М.В. Судаков. – К. : Гама-принт, 2009. – 100 с.

41. Інноваційна діяльність: стимули та перешкоди: Моногр. / Петрова І.Л., Шпильова Т.І., Сисолина Н.П. За наук. ред. Петрової І.Л. – К.: Дорадо, 2010. – 320 с.

42. Маршавін Ю. Єдина технологія обслуговування населення в центрах зайнятості України. / Ю. Маршавін, Л. Ляміна, Л. Фокас. – К.: ІПК ДСЗУ, 2000. – 300 с.

43. Маршавін Ю.М. Підприємництво за сприяння державної служби зайнятості: досвід успішних підприємців : навч.-метод. посіб. / Ю.М. Маршавін, О. В. Мельник, Т. К. Кузнецова.– К. : ІПК ДСЗУ, 2007. – 232 с.

44. Маршавін Д.Ю. Діяльність державної служби зайнятості України щодо сприяння забезпеченню гендерної рівності в трудових відносинах: навч.-метод. посібник. /Д.Ю. Маршавін, Л.Б. Магнюк. – К.: Арт Економі, 2012. –176 с.

45. Маршавін Д.Ю. Діяльність служби зайнятості з попередження нерегульованої зовнішньої трудової міграції, протидії торгівлі людьми та ліквідації дитячої праці: навч. посібн. / Д.Ю. Маршавін, С.Я. Беляєва, Е.М. Мручковська.– К.: МОП; МОМ; ІПК ДСЗУ, 2007. – 312 с.

46. Синявській В. В. Професійна орієнтація в системі державної служби зайнятості : навч. посіб. / В.В. Синявський, Л.Г. Авдєєв, Ю.М. Маршавін. – К. : ІПК ДСЗУ, 2009. – 230 с.

47. Соціалізація відносин у сфері праці в контексті стійкого розвитку : моногр. / [А.М. Колот, О.А. Гришнова, О.О. Герасименко та ін] ; за наук. ред. А.М. Колота. – К.: КНЕУ, 2010. – 348 с.

48. Фокас Л.М. Сприяння працевлаштуванню людей з інвалідністю: метод. посібн. / Л.М. Фокас, Д.Ю. Маршавін.– Харків: СІМ, 2011. – 260 с.

49. Український ринок праці: особливості розвитку та ефективність функціонування / І. Л. Петрова, В. В. Близнюк, Г. Т. Куліков [та ін.] ; за ред І. Л. Петрової. – К., Ін-т економіки та прогнозув., 2009. – 368 с.

Електронні ресурси:

50. Президент України [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/>
51. Кабінет Міністрів України [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/newsnpd>
52. Верховна Рада України [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a>
53. Міністерство соціальної політики України [електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.msp.gov.ua/>
54. Міжнародна організація праці [електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>
55. Державна служба статистики України [електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/express/expres_u.html
56. Державна служба зайнятості України [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>
57. Федерація профспілок України [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fpsu.org.ua/>
58. Федерація роботодавців України [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua.fru.org.ua/>
59. Конфедерація роботодавців України [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.conf.eu.org/ua/home.html>